

5 Βήματα για να αυξηθεί η κατανάλωση ξηράς ουσίας στις γαλακτοπαραγωγές αγελάδες

Η αύξηση της κατανάλωσης ξηράς ουσίας στις γαλακτοπαραγωγές αγελάδες είναι μέτρο επιτυχίας για κάθε διατροφολόγο, και το παρακάτω πρόγραμμα πέντε βημάτων παρέχει ένα βασικό οδηγό για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Ιωάννης Μαυρομιχάλης

Στην διατροφή των γαλακτοπαραγωγών αγελάδων, οποιαδήποτε αύξηση στην κατανάλωση ξηράς ουσίας σχετίζεται με μεγαλύτερη απόδοση σε γάλα. Γενικά και υποθέτοντας ότι προσφέρεται ένα ισορροπημένο σιτηρέσιο, μία αύξηση στην κατανάλωση της ξηράς ουσίας κατά 1 κιλό την ημέρα έχει σαν αποτέλεσμα σχεδόν 2 κιλά περισσότερου γάλακτος. Ωστόσο, αύξηση της λήψης ξηράς ουσίας είναι μάλλον δύσκολη! Υπάρχει πολύ δρόμος ακόμα που πρέπει να διανυθεί σε επίπεδο διαχείρισης ζωικού κεφαλαίου και τροφής, αλλά υπάρχουν πτυχές του ζητήματος που μπορούν να αντιμετωπιστούν από ένα κατάλληλα σχεδιασμένο πρόγραμμα διατροφής. Παρακάτω αναφέρονται 5 βήματα που δύναται να οδηγήσουν στην αύξηση της κατανάλωση ξηράς ουσίας μέσω διατροφικών στρατηγικών.

1. Χρήση Χονδροειδών Ζωοτροφών (ΧΖ) υψηλής ποιότητας

Η χωρητικότητα της στομαχικής κοιλότητας έχει ένα φυσικό όριο πέρα από το οποίο η πρόσληψη τροφής περιορίζεται. Έτσι για να αυξήσουμε την κατανάλωση θρεπτικών συστατικών μέσα στα όρια της φυσικής χωρητικότητας, πρέπει να επιλεχθούν και να χρησιμοποιηθούν Α' ύλης υψηλότερης διατροφικής αξίας.

Με δεδομένο ότι τόσο τα δημητριακά όσο και τα λίπη δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν "ελεύθερα" για να αυξήσουν την πρόσληψη θρεπτικών συστατικών (εξαιτίας των μεταβολικών διαταραχών που προκαλούν), ο μόνος τρόπος βελτίωσης της βιολογικής αξίας του μίγματος είναι μέσω της ποιότητας των ΧΖ. Για τον σκοπό αυτό, η χρήση ΧΖ με καθαρή ενέργεια πάνω από 1.3 Mcal/kg είναι απαραίτητη για την ενίσχυση της πρόσληψης ξηράς ουσίας και των θρεπτικών συστατικών. Το ενσίρωμα καλαμποκιού είναι πλούσιο σε ενέργεια, το τριφύλλι ελαφρώς πάνω από το απαιτούμενο επίπεδο ενέργειας, ενώ άλλες ΧΖ οριακά πάνω ή κάτω από το όριο των ενεργειακών απαιτήσεων που αναφέρεται πιο πάνω.

2. Αποφυγή μεταβολικών διαταραχών

Οι αγελάδες που υποφέρουν από μεταβολικές διαταραχές (οξειδωση, κέτωση, πυρετός γάλακτος) θα ανταποκριθούν στην πρόσληψη τροφής με τον ίδιο τρόπο όπως και τα άρρωστα ζώα: Θα μειώσουν κατά κανόνα την καθημερινή κατανάλωση τροφής. Έχει ιδιαίτερη σημασία να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι αγελάδες γαλακτοπαραγωγής δεν πάσχουν από τέτοιες διαταραχές, οι οποίες συχνά μπορούν να αποφευχθούν με την κατάλληλη διατροφή και διαχείριση.

3. Περιορισμός του λίπους στις νεαρές αγελάδες

Μετά τον τοκετό οι αγελάδες κατά κανόνα θα κινητοποιήσουν σωματικό λίπος για να υποστηρίξουν την παραγωγή γάλακτος, ανεξάρτητα από την διαθεσιμότητα και την ποιότητα της τροφής. Η κινητοποίηση των αποθεμάτων σωματικού λίπους αυξάνει την κυκλοφορία των μη εστεροποιημένων λιπαρών οξέων, με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που θα δρούσε η προσθήκη λίπους στην τροφή. Η φυσιολογική αντίδραση των βοοειδών στον ενισχυμένο καταβολισμό λιπαρών οξέων, είναι η μείωση της πρόσληψης τροφής.

Εάν το ολικό σιτηρέσιο περιέχει πρόσθετες πηγές λίπους, τότε οι νεαρές αγελάδες θα ανταποκριθούν αρνητικά μειώνοντας την καθημερινή πρόσληψη τροφής, διότι ο μηχανισμός κινητοποίησης του σωματικού λίπους δεν μπορεί να διακοπεί. Αυτό είναι πολύ σημαντικό κυρίως στις αγελάδες που γενούν πρώτη φορά.

4. Έλεγχος της σωματικής κατάστασης των αγελάδων πριν τον τοκετό

Η μέγιστη παραγωγή γάλακτος προηγείται της μέγιστης κατανάλωσης ξηράς ουσίας κατά τουλάχιστον 5 με 10 εβδομάδες. Αυτό δηλώνει ότι το πρώτο στάδιο της γαλακτοπαραγωγής υποστηρίζεται από τα αποθέματα σωματικού λίπους, καθώς η πρόσληψη ξηράς ουσίας φυσιολογικά δεν μπορεί να ικανοποιήσει τις διατροφικές απαιτήσεις της αγελάδας. Η μείωση της κινητοποίησης των αποθεμάτων σωματικού λίπους και συνεπώς η αύξηση της πρόσληψης ξηράς ουσίας στις νεαρές αγελάδες, επιτυγχάνεται με σχολαστικό έλεγχο της σωματικής κατάστασης κατά την περίοδο πριν τον τοκετό.

Το παραπάνω επιτυγχάνεται χρησιμοποιώντας μια μεταβατική δίαιτα (transition diet) 3 εβδομάδες περίπου πριν τον τοκετό. Μια τέτοια διατροφή πρέπει να είναι πλούσια σε ευζύμωτους υδατάνθρακες, που θα ενεργοποιήσουν την απορροφητική ικανότητα και θα αυξήσουν τον όγκο της μεγάλης κοιλίας. Ενώ παράλληλα θα συμβάλει στην μείωση της πιθανότητας εμφάνισης κέτωσης που επίσης επηρεάζει την κατανάλωση ξηράς ουσίας.

5. Χρήση προσθετικών διατροφής που ρυθμίζουν την ισορροπία της μεγάλης κοιλίας.

Δεν υπάρχουν πολλά πρόσθετα διατροφής που η προσθήκη τους μπορεί να επηρεάσει τη λειτουργικότητα της μεγάλης κοιλίας με προβλέψιμο τρόπο. Αυτό συμβαίνει διότι ο τρόπος λειτουργίας του κάθε προσθετικού εξαρτάται από τις συνθήκες που δημιουργούνται στο περιβάλλον των προστομάχων από το ολικό σιτηρέσιο που καταναλώνει η αγελάδα, την φυσική της κατάσταση και το επίπεδο υγείας της.

Συνεπώς κάθε προσθετικό τροφής θα πρέπει να αξιολογείται σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες κάθε φάρμας. Γενικά, το διττανθρακικό νάτριο, η μαγιά και τα παράγωγα μαγιάς είναι τα πιο συχνά χρησιμοποιούμενα πρόσθετα. Άλλα, λιγότερο συχνά χρησιμοποιούμενα είναι τα ένζυμα, τα προβιοτικά, διάφορα άλατα, προϊόντα αργίλου και φύκη. Πρέπει να σημειωθεί, ότι η χρήση των πρόσθετων διατροφής είναι δευτερευούσης σημασίας για μια ισορροπημένη διατροφή. Η χρήση τους, πρέπει να έχει ως στόχο την αύξηση της κατανάλωσης ξηράς ουσίας και όχι την διόρθωση προβλημάτων που προέκυψαν από ακατάλληλο σχεδιασμό διατροφής.

Εν συντομία

Πιθανώς, ένας "πρωτοεμφανιζόμενος" διατροφολόγος λαμβάνει ήδη υπόψη τις προαναφερθείσες παραμέτρους, αλλά πολύ συχνά, για λόγους περιορισμού του κόστους διατροφής, μερικά από τα παραπάνω δεν υπολογίζονται. Οι σύγχρονες αγελάδες έχουν μία τρομακτική ικανότητα γαλακτοπαραγωγής και είναι προς όφελος των παραγωγών η χορήγηση της καλύτερης δυνατής διατροφής ώστε να εκπτώξουν πλήρως τις γενετικές τους δυνατότητες.